

БУТ Ю.С., ЛИННИК О.І., канд. техн. наук, доц.

ПРОВЕДЕННЯ АНАЛІЗУ ПРИБУТКУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Необхідна величина прибутку підприємства розраховується, виходячи із потреби підприємства в фінансуванні його виробничого і соціального розвитку, забезпечення необхідного соціального споживання, утворення фондів розвитку і фонду виплати дивідендів власникам підприємства, створення фінансових резервів, а також виплати податкових і інших обов'язкових платежів, що здійснюються з прибутку. Таким чином, необхідний прибуток визначає умови для самофінансування підприємства.

Аналіз прибутку базується на використанні наступних джерел інформації: форма № 1 “Баланс”, форма № 2 “Звіт про фінансові результати”; форма № 1-кр “Звіт про товарообіг”;

Аналіз формування та використання прибутку підприємства проводиться в декілька етапів:

1. Аналіз обсягів та динаміки формування балансового прибутку;
2. Аналіз рівня та динаміки прибутковості обороту підприємства;
3. Аналіз факторів, що впливають на обсяг формування прибутку;
4. Аналіз прибутковості використання ресурсів та капіталу підприємства;
5. Аналіз досягнення мінімального та нормального обсягу прибутку;
6. Аналіз обсягів та динаміки чистого прибутку, оцінка факторів, що впливають на його розмір;
7. Аналіз напрямків та структури використання прибутку;
8. Оцінка резервів зростання прибутку.

Основним джерелом формування балансового прибутку для торговельного підприємства є прибуток від реалізації товарів. Обсяг прибутку підприємства від реалізації товарів залежить від великої кількості факторів, найважливішими з них є: обсяг товарообігу в поточних цінах, та обсяг товарообігу у співставних цінах, індекс цін реалізації товарів, рівень валового доходу, та ін.

Дослідження факторів, що впливають на чистий прибуток, є необхідним, оскільки це дозволяє не тільки дати кількісну оцінку їх впливу в

ретроспективному періоді, а й використати виявлені взаємозв'язки для обґрунтування можливої зміни прибутку в перспективі.

Для визначення мінімального і нормального прибутків як цільової функції підприємства виходять із прогнозованої величини капіталу підприємства, прогнозу мінімального рівня рентабельності капіталу (прогноз процентної ставки банків) і прогнозу норми прибутку на капітал (середньогалузева рентабельність капіталу). При прогнозуванні величини капіталу необхідно врахувати склад і розмір джерел його збільшення (кредити банків, випуск облігацій, продаж акцій абощо, а також впливу на його вартість інфляційних очікувань).

Розрахунок можливого розміру прибутку може здійснюватись методом прямого розрахунку або розрахунково–аналітичним методом.

Метод прямого розрахунку передбачає визначення суми прибутку як різниці між розміром доходів підприємства, ПДВ і його поточними витратами. Розрахунково – аналітичний метод базується на вивченні тенденції змін прибутку і рентабельності та прогнозуванні змін факторів, що впливають на їх величину.

В зв'язку з тим, що прибуток є функцією від доходів і витрат, для більш глибокого аналізу і виявлення додаткових резервів його росту слід оцінити фактори, що побічно впливають на його величину. До них відносяться: асортиментна структура і склад товарообігу за видами продажу (населенню, дрібний опт, в кредит населенню), структура товарообігу за джерелами надходження товарів (самостійні закупки, через оптові підприємства), за видами комерційних угод (за місцем знаходження контрагента, умовами транспортування, страхуванням, формами розрахунків, валютою платежу і т.д.).

Список літератури: 1. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” в редакції Закону №283/97-ВР від 22.05.97 // ВВР. –1997.-№105 2. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік в Україні. Міфологія. Частина 2. – Житомир: ЖДТУ, 2003. – 524 с. 3. *Меє В. О.* Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства. Київ: Вища школа, 2003, 278 с. 4. *Юров В.Ф.* Прибыль в рыночной экономике: вопросы теории и практики. - М., Финансы и статистика, 2001 5. <http://glavbukh.ua>; 6. <http://referaty.com.ua>; 7. <http://ksto.ru/2008/09>; 8. <http://www.sta.gov.ua>